

Márk evangéliuma

Lekció: 1Jn. 4.7-21
Textus: Mk. 11.20-26

2012. márc. 11.
Gazdagrét

Gyümölcsöző hit

Jézusnak ezek a szavai az imádságról minden alkalommal zavarba hoznak, amikor olvasom őket. Aki rendszeresen (vagy akár rendszertelenül) imádkozik, sőt, aki életében csak egy-két alkalommal könyörgött kétségbeesve Istenhez, valószínűleg azonosulni tud ezzel a nehézséggel. A legtöbben átértük, hogy amennyire csak tőlünk telt, hittel könyörgtünk, kitartóan kértünk valamit, és nem úgy lett. Nem gyógyult meg, nem fordult vissza az pusztító útról, nem változtak meg a kétségbeesés körülmények, nem ugrott a hegy a tengerbe. Máskor pedig imádkoztunk, esetleg nem túlzottan nagy hittel, és megtörtént, amit kértünk. Az a meggyőződésem, hogy az imádság, minden róla elmondott igehirdetés, megírt könyv ellenére is, alapvetően titok marad. Titok, hiszen az imádság lényegében kapcsolat, és semmilyen kapcsolat mélysége, szépsége, nehézsége, íve és élete nem írható le objektív módon.

A ma olvasott szakasz összefüggése Márk evangéliumában a gyümölcstelen vallásosság. Jézus ítéletet hirdetett a jeruzsálemi templomban folytatott vallásosság ellen, hiszen azt, amit Isten imádság házána rendelt minden nép számára, a benne foglalatoskodók rablók barlangjává tették. Ezt az ítéletet szimbolizálja a gyümölcsöt nem adó, ezért megátkozott, majd elszáradt fügefafa. Jézus tanítását az imádságról Péter csodálkozó megállapítása vezeti be: „*Mester, nézd: a fügefafa, amelyet megátkoztál, kiszáradt.*” – mintha Jézus nem is tudna erről... Mintha neki is meg kellene lepődnie azon, ami történt... De Jézus tudja, hogy mi a hit, és a hittel mondott szó, az imádság ereje. És éppen ezt akarja átadni a tanítványoknak. A bibliai szerkesztés arra utal, hogy ha a jeruzsálemi templom el is veszíti küldetését, megítéltetik, helyébe lép majd a tanítványok imádkozó, gyümölcsöt termő közössége. A múlt héten szembe néztünk azzal, hogy a terméketlen, képmutató és üres vallásosság bennünket is fenyeget. Ma arra tekintünk, hogyan lehetünk hittel imádkozó, gyümölcstermő közösséggé. 1. Mi az, amit nem jelentenek Jézus szavai? 2. Mi az a hit, amelyről Jézus beszél? 3. Hogyan születik és növekedik ez a hit, ez a kapcsolat?

I. Mi az, amit nem jelentenek Jézus szavai?

Jézus nem általánosságban beszél a hitről, hanem egészen konkrétan; egy olyan hitről, amely Isten csodálatos erejét hívja segítségül. Olyan hitről esik szó, amelybe – érezzük – az, aki gyakorolja, beleteszi a szívét, ráteszi az életét. Nem általános megfogalmazása ez annak, hogy mit hiszünk, hanem egy konkrét helyzetben, egy előttünk magasodó hegygel, akadállyal szemben megélt hit, amely által Isten ereje árad ki. Fogok arról beszélni, hogy mi is ez a hit, de először látnunk kell, hogy mi az, amit Jézus nem szándékozott tanítani.

Jézus „hegyeket mozdító hitről” való szavainak leegyszerűsített értelmezése az, hogy a meg nem hallgatott imádság mögött mindig az erőtlenség, kevés, elégtelen hit bújjik meg. Ezek oka tehát a hitetlenség. Azért nem hallgatott meg, azért nem történt meg,

amit kértél; sőt, ha más imádkozott érted, azért nem gyógyultál meg, mert nincs elég hited, vagy mert valami „nincs rendben” az életedben (bűn...). Bár Jézus több alkalommal a tanítványai szemére veti hitetlenségüket, túlzott és veszélyes leegyszerűsítés lenne minden meg nem hallgatott imádságot ezzel elintézni. Számosan vannak, akik gyógyulásért kértek imádságot egy-egy gyülekezetben, konferencián, és amikor nem történt semmi, azt kapták az imádságot végzőktől, hogy nem volt elég hitük. Súlyos lelki nyomorúságok fakadtak ebből. Van, aki önmagát gyötri hasonló módon, és magában keresi a hibát: miért nincs elég hitem? Vannak, akik mivel nem történt meg, amiért imádkoztak, a következőre jutottak: vagy nincs elég hitem – bármennyire is szeretném – vagy nem igaz, amit Jézus mond. Az egyik esetben elhagyott (nincs hitem), a másikban pedig becsapott (nem igaz, hogy ha hittel kérünk, megtörténik). A végeredmény, hogy elfordultak Jézustól – akár csak szívükben, miközben a külső vallásosság megmaradt, akár teljesen tudatosan és nyíltan vállalva ezt.

A következőben kifejtendő torzulás abban hasonló az előzőhöz, hogy a hitet egy az emberben meglévő, önmagában létező képességnek tekinti. Egyre gyakoribb ma egy olyan hit fogalom, amelynek lényege, hogy a hitben hisz. Ez megjelenik mind bizonyos keresztény, mind ezoterikus körökben. A hangsúly azon van, hogy ha elég erősen hiszel, akkor ezzel a hittel hatással tudsz lenni a környezetedre, a világra, akár Istenre, és a hit erejével befolyásolhatod mindezeket. Jellemzője ennek a hozzáállásnak, hogy mindegy számára, miben vagy kiben hiszel. Csak higgy, higgy erősen, higgy magadban vagy higgy valami másban, a lényeg hogy légy pozitív, légy optimista. Nem vitatom, hogy az optimista hozzáállás – ami nekünk magyaroknak általában nem erősségünk – erény, de a hit a hitben, a hit a pozitív kisugárzásban és az események ilyen mód történő befolyásolásában nem az, amiről Jézus beszél. A pozitív gondolkodás, a hitnek nevezett szinte mágikus jellegű megvallások, a hitnek ez a minden erővel való felszítása önmagunkban egyáltalán nem jellemző arra a Jézusra, aki itt beszél. Számára a hit nem valamiféle mechanisztikus eszköz, eltanulható módszertan, pszichés túlfűtöttség, hanem valami egészen más: „*Higgyetek Istenben!*” Nem magatokban, nem a hitetekben, hanem az élő Úrban.

II. Mi az a hit, amelyről Jézus beszél?

Amikor a Biblia hitről beszél, valamint amikor Jézus hitről és imádságról szól, mindig az Atyával való kapcsolat áll előttünk. Jézus hite nem más, mint az Atyával való közösségből, szeretetkapcsolatából fakadó hit, bizalom abban, hogy amit az Atya tesz, ő is azt teszi. Bibliai értelemben nem létezik olyan hit, amely nem híd: Isten és ember között. A hit kapcsolatot feltételez, és ezért sokkal több, mint általános ismeret vagy beállítottság. A kapcsolat pedig szeretetkapcsolat. Ebben a szeretetkapcsolatban lehet elkezdni megérteni, hogy mit tanít Jézus a hittel mondott imádságról. Az imádság beszélgetés, közösség gyakorlása, jelenlétünk biztosítása annak számára, aki mindig jelen van számunkra. Tudatos odafordulás ahhoz, aki Jézusban egyszer és mindenkorra hozzánk fordult. (Ill. egészen más a házastársunkkal időt tölteni, vele

lenni, benne élni a kapcsolatban, mint szakkönyveket olvasni a házasságról... Ez utóbbi lenne az általános hit, az előbbi pedig a megélt hit, a szeretetkapcsolat maga).

Hinni a szeretet Istenében tehát azt jelenti, hogy mély szeretetkapcsolatban vagyunk vele. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a hit Istenben szeretetkapcsolat Istennel, a szeretetkapcsolat pedig hit által kell, hogy létezzen. Miért? Azért beszélünk hitről ebben a kapcsolatban, mert nem látjuk Istent. Nem tapasztaljuk mindig - sem magunkban (ez a Szentlélek belső bizonyoságtétele), sem a körülményekben (ez Isten gondviselése, de a gondviselés hitkérdés, és nem azt jelenti, hogy mindig minden úgy történik, ahogy azt mi jónak véljük). Ezért marad a hit; a hit abban, hogy Isten ismer és Isten szeret. És ebből fakad az imádság, valamint ebből a közösségből, ebből a mély meggyőződésből születik az a fajta kérés, amelyről Jézus beszél. Amikor atyai szeretete egészen mélyen lakozik a szívünkben, amikor egészen bizonyosan megéljük, hogy ő bennünk van, mi pedig őbenne, amikor teljes biztonságban tudjuk magunkat és az egész világot, akkor tudunk hittel kérni. Akkor, és csak akkor valósul meg: *„higgyétek, hogy mindazt, amiért imádkoztok, és amit kértek, megkapjátok, és meg is adatik nektek.”* Látod Jézus szavainak a titkát? Érted, hogy Jézus ebben élt? Hogy ez a mondat nem egy üres biankó csekk, amit bármikor bármire beválthatunk (csak „állítsunk ki” vagy „produkáljunk” elég hitet hozzá), hanem rámutatás az imádság hatalmas lehetőségére, a csodára, ahogy Isten adja magát nekünk, adja, önti akarátát és szavait szívünkbe, hogy csodálatos munkájának részesei legyünk. A mi mennyei Atyánk, bevonva minket a szeretetközösségébe, általunk (is) szándékozik megvalósítani terveit és céljait a világban. És ha ennyire egyek vagyunk vele, akkor igaz az, amit Jézus – egy korabeli közmondásra utalva – így mond Péternek: *„Bizony, mondom nektek, hogy aki azt mondja ennek a hegynek: emelkedjél fel, és vesd magad a tengerbe! – és nem kételkedik a szívében, hanem hiszi, hogy amit mond, az megtörténik -, annak meg is adatik ez.”* Jézus két akadályát nevezi meg a hitből fakadó imádságnak, és mindkettőt a szeretetkapcsolat fényében kell meglátnunk. Az egyik a kétely, a hitetlenség, a másik a harag, a sértődöttség, a neheztelés a tanítványok közösségében.

Mit ért tehát Jézus azon a kitélen, hogy *„nem kételkedik a szívében?”* A fentiekből megértjük, hogy amikor kétely van a szívünkben, akkor nem annyira a „hitünk mennyiségével” van a baj, mint a szeretetkapcsolatunk minőségével. Gondolj bele, hogy ha el tudnánk hinni, hogy a világot Istennek a szeretete tölti be, és - bármilyen veszteségeink lennének is a jelenben - ez a szeretet fog győzni, és végül minden rossz felett diadalmaskodni... ha ezt elhinnénk, és minden pillanatban erre támaszkodnánk, ebből merítenénk, döbbenetes szabadság gyúlna fel bennünk. Mernénk egészen és teljesen Istenért és Istenre figyelve élni, hiszen szeretetétől semmi sem választhat el. Ebből a szabadságból, ebből a bátorságból és bizalomból fakadna minden imádságunk. Minden aggodásunk, keservünk, önsajnálatusunk lényegében annak megtagadása, hogy ez a szeretet elégséges, mindenre kiterjedő és győztes. Tehát ez a hitetlenség. Ez a kétely a szívünkben valójában félelem, és ezért nem tudunk hittel kérni. A választ pedig János apostolnál olvastuk: *„a teljes szeretet kiűzi a félelmet.”*

A másik akadály, amit Jézus az imádsághoz kapcsol, a megbocsátás hiánya: *„És amikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panasztok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek vétkeiteket.”* Ha a szívünkben neheztelés

van, nem tudunk jól kérni. Csak a szeretet szabadságában kérhetünk Isten szerint, aki maga a szeretet, és az imádságban is szeretetében akar járatni minket. Bizonyosan torzul a kérésünk, a vágyunk, ha nem bocsátunk meg. A sértődött, megbántott szív nem szabad Isten előtt. Leggyakrabban ez nem tudatos, észre sem vesszük, hogy a sértettség, neheztelés, keserűség lelkünkre lerakódott rétegei hogyan választanak el az Úrral való szeretetkapcsolat megélésétől. A nyilvánvaló harag és gyűlölet esetében egyértelmű ez, hiszen nem is tudunk Istennel közösségekben lenni, olyan erővel ural és irányít a gyűlölet. De a sok „kis” sértődés másképpen hat. Láthatatlanul tompítja el, teszi homályossá, fakóvá a szeretetkapcsolatot. Kihül az Istennel való közösségünk lángja, és nem kérünk, vagy nem jól kérünk. Éppen ezért csak az a közösség lesz imádságában gyümölcsstermő, mely tagjai folyamatosan és állhatatosan gyakorolják egymás között a megbocsátást. János apostol itt is eligazít bennünket: *„Szeretteim, ha így szeretett minket Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást.”*

III. Hogyan születik és növekedik ez a hit, ez a kapcsolat?

A teljes szeretet kiűzi a félelmet, mondja János. Isten szeretete arra vezet, hogy szeressük egymást, azaz gyakoroljuk a megbocsátást és megbékélést. Hogyan juthatunk ide? Hogyan élhetünk ebben? Mi kell ahhoz, hogy növekedjünk a szeretetkapcsolatban, a hitben, és a hittel mondott imádságban?

Az a legfontosabb, hogy tudjuk, hol és hogyan ölelhető magunkhoz ez a szeretet. János egészen határozottan rámutat arra, hogy ez nem velünk kezdődik: a szeretet *„nem az, ahogy mi szeretjük Istent, hanem az, hogy ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul a bűneinkért.”* Nem az a legnagyobb csoda, hogy *„Mester, nézd: a fügefafa, amelyet megátkoztál, kiszáradt”*, hanem az, hogy aki ott áll Péter előtt, az Isten Fia, aki néhány napon belül feláldozza az életét értük és miértünk. A csoda az az isteni szeretet, ami minket megelőzve elvégzi a megváltás nagy munkáját. Isten Jézusban is égő szeretete, amely szeretet által ő odaadja az életét mintegy égő áldozatul (miközben a templomban zajlik az állatáldozat). Amíg ezt a nagy titkot nem értjük, nem ismerjük igaznak, és nem bízunk rá magunkat egészen, nem pihenhetünk meg Istennek szeretetében, amelyről eddig volt szó. Elfogadni ezt az áldozatot egyrészt azt jelenti, hogy értelmekkel és szíveddel igaznak tartod, hogy Isten azért adta oda Fiát, Jézust, Jézus pedig azért mondott igent erre az isteni küldetésre, mert nem volt más, egyszerűbb, vértelenebb, konszolidáltabb, „olcsóbb” megoldás arra, hogy a szent és tökéletes Isten úgy bocsásson meg, úgy békéljen meg velünk, hogy igazsága nem sérül. A mai ember felháborodik, hogy mi az, hogy a Fiát áldozta értem, ha nem kértem; lázadozik, hogy mi a keresztnek ez a brutális véres története; finnyáskodik, hogy öneki ez azért mégsem kell – és elmegy Isten értünk való lángoló szeretete mellett. Nem is ismeri, hogy mit jelent, hogy a teljes szeretet kiűzi a félelmet... Ahhoz, hogy Isten szeretetét magunkhoz öleljük, először tehát igent mondunk arra, amit Isten Jézus Krisztusban értünk tett.

Másodszor pedig, ennek alapján, igent kell mondanunk magunkra is. Igen, Isten ezt megtette, de ennek érvényességét el kell fogadnunk magunkra nézve. Ha igaznak tartjuk az evangéliumot, ennek az igazságnak be kell hatolni a szívünkbe, lelkünkbe. Át

kell hogy járjon bennünk mindent (ezért kell újra és újra az evangéliumot hallanunk akkor is, ha már hívők vagyunk, hiszen ez hosszú folyamat...). Csak akkor fogod magadhoz ölelni Isten szeretetét, ha engeded, hogy a Szentlélek kimunkálja benned ennek következményeit: önmagad elfogadása, ha Jézus elfogadott; önmagadnak való megbocsátás, ha hiszed, hogy Jézus Krisztus megbocsátott; aggodalmaid, félelmeid Isten kezébe helyezése, ha tudod, hogy Isten lett életed szerető Ura...

Mindezzel már a szeretetkapcsolatban való megmaradás és növekedés kérdéseihez értünk. A kulcs, hogy újra és újra megpihenjünk ebben a kapcsolatban. Hogy újra és újra felidézzük és megerősítsük (amint az úrvacsorában is tesszük), hogy Isten szeretete Jézus Krisztusban mindennél hatalmasabb valóság számunkra, amitől senki és semmi nem választhat el. Ezzel azt is felidézzük és átgondoljuk, hogy ez a világ, amelyben élünk, minden nyomorúságával, fájdalmaival, igazságtalanságaival együtt az a világ, amelyet Jézus Krisztus megváltott. Amelyet ebben a pillanatban is Istennek ez a szeretete tart egyben. És amely ebben a pillanatban is Isten szeretetének teljes győzelme felé halad – visszafordíthatatlanul és megállíthatatlanul. Ez a világot meghatározó, célba vezető, legyőzhetetlen igazság. Semmi nincs ezen kívül, semmi nincs ezen túl. Minden jó helyen van, Isten kezében, de leginkább a te életed van jó helyen. Lehet-e másképpen, ha Isten tényleg a Fiát adta értünk? Lehet-e kevesebb, mint hogy vele együtt mindent nekünk adott?

És amikor megint kételyt találunk a szívünkben, amikor szűkölve, rettegetve imádkozunk, amikor telve vagyunk a haragunkkal, akkor megkérdezhetjük magunktól: Ó, már megint hol vesztettem el az Isten szeretetének hatalmát? Hova lett szívemből szerelme biztonsága? Mire cseréltem már megint el szeretete szabadságát? És már nem azon kell gyötrődnöm, hogy miért nem hallgat meg, miért nincs elég hitem, miért nem vagyok elég jó.

Az imádság titkát még mindig nem tudom megmagyarázni. De a szeretet titkát kiárasztotta ránk Jézus ma is. És ez elég lehet nekünk... ÁMEN!

Lovas András